

WADI EL GEMAL

vallei vol verrassingen

Na twee uur zuidwaarts rijden vanaf Marsa Alam komen we aan bij Wadi el Gemal. Vallei van de Kamelen. Nog geen kameel gezien, maar ook geen toeristen. Hier geen massatoerisme, er is slechts één resort, van waaruit we de uitersten van Egypte ontdekken: water en droogte, zee en woestijn, koelte en hitte, onder en boven water.

TEKST EN FOTO'S SYBYLLE KROON

Natuurlijk kun je hier een heerlijke zon-zee-strand-duikvakantie houden. Gorgonia Beach Resort is er een prima plek voor.

Het is ook de perfecte uitvalsbasis om dieper in de cultuur en natuur van dit stukje Egypte aan de Rode Zee te duiken. Op het eerste oog mag de woestijn er dor en eentonig uitzien, schijn bedriegt: er is een verrassende wereld te ontdekken.

Het resort ligt pal naast de Vallei van de Kamelen: Wadi el Gemal is een van de nationale parken van Egypte. Niet met een toegangspoort of zo. De officiële ingang bestaat uit niet meer dan een verveerd bord langs de kant van de weg, twee rieten parasols en een stenen bouw-
werk.

Bij een park denken we in Nederland al snel aan een gebied met bomen en groen, maar dat is Nationaal Park Wadi el Gemal totaal niet. Het bestaat uit zee (zo'n 2000 vierkante kilometer) en land (bijna 5000 vierkante kilometer), met een kustlijn van 120 kilometer. Ook een aantal eilandjes voor de kust behoort tot het park.

SMARAGD UIT DE VALLEI

De wadi (Arabisch voor vallei) ligt in de delta van een oude rivier die 15.000 jaar geleden vanuit de bergen in de Rode Zee uitmondde. De delta was vruchtbaar en groen en stond bekend om zijn smaragd. Zelfs Cleopatra en farao's droegen juwelen van smaragd uit deze vallei.

Door het gebied liep ooit een belangrijke handelsroute met de antieke zeehaven Berenike aan de Rode Zee – ten zuiden van de wadi – als belangrijke doorvoerhaven. Hoewel de rivier en haar zijtakken al eeuwen geleden opdroogden, is het nog steeds een gebied waar 140 soorten planten en struiken, 45 vogelsoorten, 25 rep-

tielsoorten en 24 soorten zoogdieren leven. Tel daarbij de unieke koraalriffen in zee, de mangrovebossen en de zeebewoners – meer dan honderd vissoorten, zeekoeien, haaien, dolfinen en zeeschildpadden – op en je begrijpt waarom deze kwetsbare en qua flora en fauna rijke regio in 2003 tot Nationaal Park is uitgeroepen.

Een duik – met snorkel en flippers – in de Rode Zee lijkt een beetje op zwemmen in een tropisch aquarium. Vanaf het strand van ons resort, waar we zowaar tegen een paar 'kamelen' opbot-

sen, lopen we zo de azuurblauwe zee in en al snel komen we de mooiste vissen en het kleurrijkste koraal tegen. Een stelletje zeeschildpadden zwemt zelfs een tijdje met ons mee. Het is dat we na verloop van tijd toch een beetje verkle-

umen in het warme water, anders had deze onderwatersafari nog wel een paar uurtjes door mogen gaan. Je blijft je verbazen over zoveel natuurschoon vlak onder je neus.

WIRWAR VAN KLOVEN

De volgende ochtend ontdekken we dat koraalriffen niet alleen onder water bestaan. Hoewel we al vroeg zijn opgestaan en een uur voor zonsopkomst klaarstonden in onze hike-outfit, wijst de thermometer deze vroege ochtend al dik 30 graden aan. We beklimmen de hoogste berg van de omgeving – aan de overkant van de weg van ons resort – en met deze temperaturen is dat best pittig. Hoewel 'berg' iets te veel eer is voor de heuvel waarvan de contouren in de ochtend-schemering steeds duidelijker worden.

Toch blijkt al snel dat dit niet zomaar een heuvel is. Wat van een afstand een homogene bult lijkt, is van dichtbij een organische wirwar aan kloven. „We lopen nu door een miljoenen jaren oud koraalrif”, vertelt gids Ahmedani, een bedoeïen, met glinsterende ogen. Als een jonge god klimt hij – toch zeker in de 50 – op afgetrapte sandalen de berg El Talayee op. Wij puffen achter hem aan. „Ooit was hier zee. Ooit zwommen hier vissen. Ooit groeide hier kleurrijk koraal. Maar de zee verdween en het koraal stierf af.”

Wat achterbleef, is een grillig, bergachtig kalksteenlandschap. Vermomd, dat wel. Het witte kalkgesteente is bedekt met een dun laagje bruin zand. Niet zo verwonderlijk in een woestijn. We zitten per slot van rekening in het oostelijke deel van de Sahara. Terwijl we verder door de kloven naar boven hiken, toont Ahmedani een bijzonder fossiel hier, een fraaie schelp daar. Ze zitten 'gewoon' in de wanden van de kloof.

Na ongeveer een uur klimmen en klauteren komen we aan de top van de heuvel. De zon is net op en er staat een flinke bries die de zweetdruppels al snel doet verdampen. Van boven hebben we een panoramisch uitzicht over de zee en het landschap. Geen wonder dat vroegere stamhoofden van de Ababda – de bedoeïenestam waar Ahmedani ook toe behoort – deze heuvel als uitkijkpost gebruikten om hun territorium in de gaten te houden.

De enige bebouwing die we zien, is het resort waar we verblijven. In de verte ploegt een eenzame truck, beladen met enorme brokken graniet, over 'snelweg' 65. De weg loopt parallel aan de kust, net als de hoogspanningsmasten die er sinds 2021 staan en dit deel van Egypte van stroom voorzien. Voor de rest: woestijn, bergen en leegte. Het eerste zonlicht schildert vijftig tinten bruin om ons heen.

Terwijl wij genieten van het uitzicht over Wadi el Gemal, plant Ahmedani een steen op het bergje stenen en gaat er vervolgens op zijn hurken bij zitten. Hij wijst in de verte: daár woont hij. Na even turen ontwaren we een klein nederzetting. En zowaar: kamelen! Beter gezegd: dromedarissen – want één bult – maar ook die worden *camel* genoemd. Maakt ons niet uit, het is nog niet eens negen uur in de ochtend en de indrukken zijn nu al om in te lijsten. Dat belooft wat voor de komende dagen.

Onze reisjournalistiek is onafhankelijk. Reizen kunnen deels betaald worden door derden, maar hierbij worden nooit toegevingen gedaan over de inhoud of presentatie.

DUURZAAM TOERISME

Wadi el Gemal in ochtendlicht. FOTO GIANNI BODONI

Naast het beklimmen van de El Talayee en het snorkelen tussen de koraalriffen in de Rode Zee bracht het bezoek aan de Wadi el Gemal ons bij de volgende bijzondere locaties. De excursies boekten we via Gorgonia Beach Resort. Gidsen en chauffeurs zijn leden van de Abadastam die in het nationaal park wonen. Een samenwerkingsverband tussen deze bedoeïenen, Gorgonia Beach Resort, het Nationaal Park, overheden, private sector en lokale ngo's stimuleert duurzaam en verantwoord toerisme in Wadi el Gemal. • gorgoniabeach.com • national-parks.org/egypt/wadi-el-gemal

• Eiland Wadi el Gemal – dit onbewoonde eiland voor de kust van de Wadi el Gemal maakt deel uit van het nationaal park en is beschermd natuurgebied. Tussen de mangrovebossen en lage duinen leven talloze vogel- en krabsoorten. De groene zeeschildpad legt hier haar eieren. Je kunt alleen met een gids naar dit eiland toe. Tijdens de boottocht wordt een paar keer gestopt om te kunnen snorkelen tussen de koraalriffen.

• Sikait – midden in de woestijn, tussen twee bergruggen, ligt de antieke Romeinse nederzetting Senskis, nu Sikait genoemd. Hier werd vroeger smaragd gewonnen. Restanten van huizen en twee tempels zijn overgebleven. Te bezoeken tijdens een jeepsafari. Is twee tot drie uur rijden vanaf de hoofdweg. Je komt dan door een afwisselend woestijnlandschap, met oude koraalriffen, bergen van basalt en laagvlaktes met acacia's en 'tandenborstelbomen'. Met takjes van de arak (salvadora persica), poetsen Bedoeïenen hun tanden.

• Qulaan – een klein bedoeïenendorpje, idyllisch gelegen in een baai omzoomd met mangroves en miljoenen jaar oude koraalriffen. De Ababda die hier leven verzorgen eenvoudige maaltijden en de traditionele koffiecereemonie al-jabanah. In de baai is een natuurlijk 'zwembad' waar het heerlijk afkoelen is.